
Danmark engelsk eller skandinavisk? Betragtninger ved Kronprinsbrylluppet i Stockholm

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Danmark engelsk eller skandinavisk? Betragtninger ved Kronprinsbrylluppet i Stockholm	4
--	----------

Danmark engelsk eller skandinavisk? Betragtninger ved Kronprinsbryllup- pet i Stockholm

Danmark engelsk eller skandinavisk? Betragtninger ved Kronprinsbrylluppet i Stockholm

Danmark engelsk eller skandinavisk?

Betragtninger ved Kronprins-Brylluppet[1] i Stockholm.

Af Sognepræst Kaj Munk.

DET GIK ALTSAA IKKE i Længden, saadan uden videre at flaade vore Svin og vort Smør til vor gamle Provins bag ved Klitterne og stikke Sterlingerne i Lommen. Der kom den Dag, da Verden blev en Flække, hvor Hr. Knap kun vil handle hos Hr. Kneben for lige saa meget, som Hr. Kneben handler for hos Hr. Knap. Selv England gav sig til at tælle paa Fingrene. Og saa maa Danmark værsgod i Gang med at sejle alle Slags Varer hjem fra Britannien, lige fra Storstrømsbroer til Kristendom. Mon vi snart skal til at søge om Optagelse i British Empire? Tanken huer ikke allerbedst. Kresjan og Frærik - det skal indrømmes, det er Navne, der ikke lyder altfor godt, og alligevel faar de et dansk Hjerte til at slaa nok saa varmt som saadanne fine og smeltende Klange som en sølvjubilerende King George og en Prince Charming. Naturligvis, noget trøster det altid, at naar galt skal være, er det det britiske Frihedsrige og ikke det Land Concentrationio, Kursen holdes imod. Vi har nok Brug for en dansk Hitler herhjemme, men absolut ikke for den tyske. Grænsen mod Sønder har kanske aldrig været Danske dyrebarere end i denne sidste Snæs Aar.

*

Vi aftager altsaa en Storstrømsbro af vor største Kunde og retter vor Opmærksomhed mod Fragtningen af den til Falster, efter at vore Tanker saa længe har været bundet til Lillebælt, hvor vi og Tyskerne nu er færdige med at anbringe en Bro, hvis revolutionerende Indflydelse paa dansk Toggang foreløbig har overrasket ved bl. a. at betyde, at Tusinder af Landets Beboere har ringere Forbindelse med deres Hovedstad end før. Vi henser med en vis Nysgerrighed til den Dag, da den nye Storbro er indviet med et Sæt nydelige Vers af en Digter Petersen og en marxistisk Ministers Leve for den Konge, han efter Programmet vil have afskaffet - hvor meget ringere Togforbindelser, en basunblæsende Generaldirektør saa vil kunne have arrangeret for Landet.

Men inden vi er naaet til Udgangspunktet for disse Ærgrelser, vil vi stanne kvar paa Masnedø en Stund og lade os irritere af, at disse Staalmasser, der hentes hjem og plumpes i Bæltet, er Dorman Longs og ikke svenska konungens. Ja, der burde rejses en Statue for Karl X Gustav paa dette Sted. Den Bevægelse: at gaa tørskoet gennem Danmark, er han jo egentlig Foregangsmand for. Skulde vi saa ikke have takket hans Land ved at hente Staalet der? Norden maatte kunne have bygget den Bro, disse Broer. Stolt havde det været at markere den nye, den skandinaviske Tid ved dette Modbillede: Som Sverige i forne Tider benyttede Naturkræfterne til at rykke ind i vort Land, ind over vort Land og true det paa Livet, saadan hjalp det os nu med at overvinde vore Farvandes Vanskeligheder til fælles Gavn. Saa meget mere som Storstrømsbroen jo saa langt fra er et blot privat Anliggende,

men intet mindre end Nordens Passage til Verden.

*

Hatten af for England! God save the King! Der er ikke meget her i Verden, der har fyldt mit Hjerte med Beundring som England og J. C. Christensen. I Virkeligheden lignede de to ogsaa hinanden en Del. Men al Respekt til Trods - Lydland under den store Fætter i Verdenshavet maa ikke blive Danmarks Skæbne. Og det er haabløst at ville bygge vort Lands Fremtid paa et Grundlag af Flæsk. Om vi saa aftog en Storebæltsbro af Dorman Long, kan vi ikke hindre, at Australien Aar for Aar flytter en Dagsrejse eller to nærmere Moderlandet. Naar den Dag er naaet, da Verdens femte Fastland, som er en Ø, ligger uden for Londons Dør, saa Farvel, Danmark, til din Eksistens som Kolonihave. Med mindre du da sælger dig selv. Nej, skal vort Land bestaa - og Gud give, vore Politikere havde Tid tilovers for de store Spørgsmaal i Stedet for den evige Debat om, hvem der næste Gang skal have 25-Øren! - da skal der ikke ses imod Vest, men imod Nord.

Maaske der om Aartusinder kan oprinde en Stund, da Menneskeheden er Herre paa Jorden, og Nationer er et Ord, der er glemt. Foreløbig gaar det i modsat Retning. Nu hjælpes Verden fremad (vi vil haabe, det er fremad) ved, at enhver Sammenslutning søger at blive sig selv og sine Ejendommeligheder bevidst og at hæve sig over de andre. Lad det betyde, at intet bringer Helheden fremad som Delenes Kappestrid.

Ogsaa for Danmark er Tiden inde til at blive sig selv og sit Særpræg bevidst. Det er en anspændt Situation, vi er stedt i - Individualitet, personlig Frihed, Magelighed er ikke at foragte, men naar Søerne slaar over Rælingen, saa i Gang med at øse, mine Herskaber, uden Persons Anseelse! Vil vi bevare vort frie Liv, maa vi ofre af vor Frihed; vil vi bestaa som selvstændige, maa vi finde dem, vi egner os til at staa sammen med. Hvad der skiller mellem Brødre, maa fjernes og glemmes over det, der hedder: Familie, over det, vi har fælles. Det tjener Stauning til uvisnelig Ære, at han i Grønlandssagen vendte sig selv Ryggen og hev og sled i Flagnoren for at faa Dannebrog hejst. Det lykkedes ham, og det var en stor Sejr. Og alligevel - alligevel maa vi arbejde hen imod den Dag, da Grønland er ikke Danmarks, men Nordens.

*

Thi Danmarks Særpræg er dette, at det er en Del af Norden. De tre nordiske Folk er indbyrdes saa forskellige, at det er en Liv og Døds Sag for os at huske, at vi er eet. Hvis vi lader Forskellene skille imellem os, hvad de saa frygteligt frister til, tyder mere end meget paa, at det bliver vor Bane. Frugtbar gør vi Forskellene i vort indre, indbyrdes Liv, hvælver der sig en løfterig Fremtid over Nordens enede Folk.

Den næste Bro, der skal bygges, maa være den over Øresund. Haandgribeligt maa det betegnes, at Norske og Svenske ikke længere behøver at færges over for at være sammen med os Danske; vi *er* sammen. Saa mange Aarhundreder har Margrethes Dronningetanke haft at modnes i, at den snart maa kunne plukkes. Hvorfor er Sigrid Undset ikke gift med en Svensker? Her er den Kvinde, der med Rod i alle tre Lande kan springe frem og begejstre os til et nøgternt Slid for at overvinde Særinteresser og Betæneligheder, Lunkenhed og Vantro, saa vi kommer i Gang med Arbejdet paa Grænsernes gradvise Udviskelse, Folke-

blanding, Sprogtilnærmelser, Mønt sammen, Told sammen, Hær sammen, Liv sammen?

*

Vor stoute Kronprins er rejst til Sverige for at hente dets sødeste flicka hened. Een Svale gør ingen Sommer. Men saa to da, et helt Par? Lad os være foraarsletsindige og tro, at det svenske Kongehus' Bryllup med det dansk-norskes er et Sommertegn for Tanken om Nordens Enhed.

Kaj Munk.